

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti
p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris
vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in
calce peculiari quoda[m] ...**

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

De legitimis tum liber et de quibusdam documentis circa instituendos
liberos. Rubri. xvii.

[urn:nbn:de:bsz:31-115460](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115460)

Prima pars flozum

posthumozū aut. et. C. de posth. u. here. insti. l. vlti. et. d. l. gall. i. p. r. i.

De legitimis tm liber: z de qbusdā docu mētis cir ca instituēdos liberos. Rubri. xvij.

Legitimi dicun

tur a sola lege pmissi Quia in eis nichil est opata natura: z horū duo sūt genera. Quidā enī dicun tur arrogati z hī sunt q cū essent patrefamilias et sui iuris ex auctoritate imperatoris vel eius ordinarū rescripto a pncipe imperato: sese in arrogationē dederūt et tales arrogati z eozuz liberi: si quos in potestate habēt: z eoz bona transeūt in potestātē patris arrogatoris. l. si paterfa. in pnci. ff. de adop. z §. illud. ppriū insti. eo. r. C. eo. l. ij. in fi. Est autē arrogatio actus per quē qui filius nō est pro filio habet pene naturaz imitans. Alij vero dicūtur adoptiui et hī sunt qui cū essent filijfamilias z in potestate patris z eoz legitimi z naturales: subiecti et dā ti sūt ab ipso eoz patre eozā quocūq; legitimo iudice alteri i adoptionem. Et est adoptio legitim^o actus per quē qui fili^o non est pro filio habet. Sed horū adoptiuoz due sunt species. quarū prima est eozū quos pater legitim^o et naturalis dat in adoptionē auo eozum paterno vel materno. et talis adoptio similis est arrogatiōi. qz per hanc liberātur a potestate patris naturalis: z subijciūtur totaliter iuri z potestati patris adoptātis. Secūda est quando a patre eozuz legitimo z naturali dātur in adoptionē alicui extraneo: z tūc manet stabile ius patris naturalis z nō subijciūtur potestati adoptan

Libero: rū legi: timozuz duo sūt genera, i

tis. Tū versus Arrogatio qui su^o est sed hz meus eē necesse. P^oris adopto suū: nec patris desinit eē vt insti. de adopti. §. sed hodie et §. si vero p^o. et. C. eo. l. cū in adoptiuis post p^o. Hīs aut ita p^omis sis. sciēdū est q pater arrogās et auus nepotē adoptās tenent huiusmodi filios arrogatos et adoptiues si tempore mortis eos habent in adoptiua familia in eoz testamento instituere vel exheredare quēadmodū essent eoz legitimi et naturales. alioquī inuoliter testātur. si p^o mortis eozum t^ope essent emācipati ab eis: tunc eos nec istituere nec exheredare tenent: qz extraneozuz loco sunt eo q ius et nomen filii qd p arrogationē vel adoptionē cōsecuti fuerāt alta ciuili rōne/sez emācipatiōe pdiderit. vt insti. de exhered. l. §. adoptiui. et. §. emācipati et de here. q ab inte. de se. §. minus. et hec vera sunt quo ad patre adoptiuū: p^o vero naturalis huiusmodi filios qdū sunt i adoptiua familiā neq; instituere neq; exheredare tenent: qz extraneorum sunt loco. sed si ab adoptiuo p^ore fuerint emācipati tūc incipiunt i ea cā esse quēadmodū si ab ipso naturali p^ore emācipati fuissent. vt insti. de exhered. l. §. emancipati. is aut qui extraneuz adoptauit testamētū cōdens ipsuz filium suū adoptiuū neq; instituere neq; exheredare tenent: cū i bonis suis idē filius adoptiu^o nihil iuris habeat: nisi i eo solo q succedit ei ab intestato. vt insti. d. adopti. §. hodie. et. C. de adopti. l. euz i adoptiuis. §. h. ne articulū. **Ad ditio.** Aduerte q adoptio in genere pōt sic diffiniri fm Jambau. i add. suis ad L. hysto. por. insti. de adoptio. in p^o. super gl. in p^obo adoptio. Adoptio ē act^o legitim^o p quē vel fit transit^o in

Adoptas extraneuz nō tenetur eum instituere vel exheredare.

Adoptio in gne qd est.

Vertical text in the right margin, partially cut off, including words like 'Adoptio', 'pater', 'filius', 'testamentum', 'exheredare', 'intestato', 'succedit', 'adoptionem', 'transitio', 'actio', 'legitima', 'diffinitio', 'finitio', 'baptis'.

Adoptio in specie diffinitio.

Arrogatio diffinitio.

Arrogatio vbi dicitur.

potestates: vel saltē ius intestate successionis deferri pene naturaz imitās. Adoptio autē in specie sic potest diffiniri sicut eundē. adoptio est actus legitimus per quem cum magistratus auctore fit transitus de potestate in potestate naturali vinculo concurrente: quo non concurrere non fit transitus sed sola successio ab intestato defertur. Ista diffinitio est bona: quia consistit ex genere et differentiis. nam vbi dicitur est actus legitimus: ecce genus. Et vbi dicitur de potestate in potestate: ecce differentiam arrogationis: quia in arrogatione non fit transitus de potestate in potestate: quia oportet quod sit sui iuris. l. i. ff. de adop. et vbi dicitur naturali vinculo. ecce aliam differentiam ad arrogationem in qua sine naturali vinculo fit transitus. l. cum in adoptiuus. §. fina. C. de adop. Arrogatio vero sic diffinitur sicut eundē vbi. §. Arrogatio est actus legitimus per quem homo sui iuris principis auctoritate alterius potestatem ingreditur. hanc differentiam declarat vbi i primis precedentibus. hec ille. Adde quod dicitur arrogatio: quia is qui adoptat rogatur. i. interrogatur an velit eum quem adoptatur? sit iustus sibi filium esse: et is qui adoptatur interrogatur an id fieri patiatur. l. ij. post prin. ff. de adop. Ex predictis habes aliquas differentias inter adoptionem put per vna specie sumit et arrogationem. alias etiam differentias ponit Azon in summa. C. de adop. vbi eas videbit adde quod minor natu maioris adoptare non potest. ut patet ex diffinitione eius. nam adoptio naturam imitat. contra naturam enim est ut maior sit filius quam pater. Debz itaque is qui sibi filium per adoptionem vel arrogationem facit plena pubertate. i. xvij. annis precedere. §. minorum. insti. de adop. Hinc dicit notabiliter Hispanus. i. c. de bitu. extra de baptis. quod baptisans et leuans de-

bē plena pubertate. i. xvij. annis precedere baptizatus: quod sit generatio spiritualis que debet imitari naturam ut. d. c. de bitu. quod nota. Preterea illud est commune triusque adoptionis quod hi qui generare non possunt quales sunt spadones. i. quibus genitalia abscessa sunt cultello vel spatula adoptare possunt: castrati vero hoc est caste nati non possunt. §. sed et illud. iustis glo. insti. eo. Rationem diuersitatis assignat ibi glo. hanc scilicet quod fortis impedimentum est nature quod accidit. allegat l. sed est questum in §. i. r. ij. ff. de libe. et posthu. Aliam rationem assignat ibi Jason magis. quod melior est ut dicit. nam ad hoc ut possit habere locum adoptio necesse est quod saltē in illo genere hominum illud posset verificari et precedere per naturam: licet non in casu simplici et specifico. l. eandez. et ibi Bar. in prin. ff. de duo. reb. tunc sic in genere omnium castratorum non est possibile vnum reperire qui per naturam posset habere filios: nimirum si nec per artem et sic adoptionem possunt: sed in genere spadonum bene posset reperiri quod per naturam haberet filios. nimirum ergo si possit et per artem et sic per adoptionem: et ista est mera veritas sicut Jason magis. An autem clericus possit adoptare tractat Ange. are. in. d. §. sed et illud. vbi concludit quod si habeat proprium potest adoptare: quia non habet impedimentum naturale generandi: sed accidentale. et istud sequitur dicit Jason magis. vbi. §. in additionibus suis vbi dicit Chyso. pot. tenet contrarium: tu tene cum Angelo. et Jasone. Preterea adoptare non possunt femine nisi ipsis propter amissos liberos et indulgentiam principis procedat §. femine in sti. eodem. Bernardus mulert. Sciendum est quod si ea que dicta sunt in institutis exheredatis et preteritis diuilibus supradictis non

Baptisans et leuans de bitu. xvij. annis precedere baptisatum. Adoptare quod possint et quod non.

Prima pars fori in

obseruetur: possint ipsi liberi diuersis rationibus et iuribus ad testamenta parentum infirmata et rescindenda venire. scilicet vel dicendo testamentum ipso iure nullum. vel petendo bonorum possessionem contra tabulas testamenti. vel proponendo querelam inofficiosi testamenti. scilicet qualia sunt hec iura quibus rescinduntur testamenta: et quoniam quodlibet eorum locum habeat: et quales sint eorum effectus: quia plures et diffuse sunt materie causa breuitatis omitto.

¶ Additio. Si tamen videre et intelligere hanc materiam cupias dic ut per Bar. in auct. ex causa. C. de libe. pre. versum. quero secundo quomodo irritatur. ubi late persequitur hoc. et idem in l. filio. ff. de iusto testamento non si. quero quo iure testamentum irritatur. cum verba (quando quidem multarum legum intellectus aperiantur) iope precium dixi hic subiungere. Unde dic aut aliis descendens fuit exheredatus vel preteritus a patre vel linea paterna aut scilicet paterno vel similibus. et tunc si est in potestate et preteritus est testamentum est ipso iure nullum scilicet quantum ad institutiones. d. auct. ex causa et in corpore. vbi sumitur. Potest etiam petere contra tabulas. l. marimum vtrum. C. de libe. prete. quod intellige si tenebat primum locum ut dicit idem Bar. in l. gallus §. et quid si tantum et ibi etiam Bar. ff. de libe. et posthumi. Si vero fuit exheredatus: et tunc aut est inserta causa legitima: aut non est inserta. Si est inserta et tunc aut probatur per heredem et omnino repellitur. ut in auct. de here. et falc. §. exheredatos col. 1. Si vero non probatur tunc testamentum rescinditur per querelam. Si autem causa non sit inserta: tunc potest dicere nullum ut in d. auct. ut cum de ap. cog. d. §. aliud: quia cause insertio est hodie de substantia ut notat idem Bar. in l. i. ff. de testa. et hoc casu per querelam

non potest venire cum non habeat locum quando aliud remedium competat. ut licet videre in d. lege maximam vbi in l. de inoffi. testa. §. tam autem naturales. Putat etiam Bar. quod hoc casu possit etiam venire per contra tabulas. licet sit exheredatus. quoniam non est exheredatus rite ut l. non putauit §. non quis. ff. de contra tabulas. et hec de filio in potestate. Si vero quis de filio emancipato. tunc aut fuit exheredatus. et tunc idem quod in filio in potestate. quia aut cum causa aut sine causa. ut §. dicitur est. Si vero fuit preteritus sine causa: tunc idem quod in filio in potestate constituto: quia aut dicit nullum aut potest venire per contra tabulas. Aut fuit preteritus causa adiecta: et hoc casu differt emancipatus a suo. Nam si filius dicit nullum et potest venire per contra tabulas: emancipatus vero hoc necesse venire per contra tabulas ut notatur in d. §. exheredatos in auct. de here. et falc. col. 1. per glo. in verbo noluit. et ibi Ange. de perusio et alij scribentes. et hec de exheredatione facta a patre aut linea paterna. Adhuc autem preteritio vel exheredatio fit a matre vel a linea materna tunc nulla est differentia inter preteritum nec et exheredationem cum eius preteritio per exheredationem est. Aut ergo est preteritus vel exheredatus cum causa et oportet eum venire per querelam. ut in l. de exhe. libe. §. mater Si vero sine causa tunc dicit nullum: quia causa est de substantia exheredationis et preteritionis. ut §. dicitur est. Et predicta habet locum in filio innato. Nam in filio nascituro hoc est posthumo non potest inseri causa. l. si quis in suo. §. legis. C. de inoffi. testa. et sic semper dicit nullum. Est ergo differentia quantum ad modum rumpendi iter emancipatus et sui. ut §. patet ratione diuersitatis dicit idem Bar. in l. inuis. ff. de libe. et posthumi. sed hoc tene semper eundem

Exheredatus aut preteritus quibus parentibus testamentum tantum tantum.

Bonorum possessione: si quis in bonis causis subest die sit non. et in an l. in p. fo iure n. nulli vi p. an rupa in tur p. co. ci. tra ra: ad bulas vel ho per que test lam qd ten reterat. in §. dicitur est. cap. ind. dicitur tati. ter. per nos rupa. solus adu. sine. ndol.

Bar. vbi. s. q. quātū ad p̄stationē legatorum nulla ē differētia: siue em̄ testamētum est ip̄o iure nullū: siue rūp̄itur p̄ querelā: siue p̄ tra tabulas semp̄ debentur legata ex d. auc. ex cā. qd̄ nō. Et p̄dictz patet q̄ hodie adhuc habet locuz q̄ rela inofficiosi testamētū: etiā iter ascēdentes et descēdētes. vt etiā dixi. s. in rubi. de filijs le. et na. posthu. in fine. licet mar. tenuerit cōtrariū vt patet p̄ glo. ij. in p̄nci. in. d. auc. ex cā. Itē nota ex. s. di. etz casū i q̄ etiā hodie necessaria ē

Bonoz possessio scz qm̄ emācipat^o est preteritus cū causa: tūc em̄ venit per cōtra tabulas. vt. s. patet Adde q̄ Ange. arctm̄ isti. de ext. herc. libe. in p̄nci. vers. i. ex his nota z quarto. ponit. xxi. casus i quibus hodie est necessaria bonozum possessio de qb̄ iste. s. dicit^o est vltim^o. de hoc etiā vide p̄ glo. finalē vers. i. Tertio nota. in. l. fina. C. vnde legitimi. Et aduerte multū

Testm̄ an sit ip̄o iure nullū vt an rūpa an rūpa tur p̄ cōtra tabulas vt per q̄re lam qd̄ referat.

imp̄o
olā
imp̄o

referre an testamētū sit ip̄o iure nullū. vel an rūp̄at p̄ querelā vel per cōtra tabulas: qz quādo ē ip̄o iure nullū hoc ius dicēdi nullum cū sit de iure ciuili competat vsqz ad. xxx. ānos. vt vult Bal. in. l. si ho p̄terito circa finē. ff. de iurisko testamento. licet Bar. ibi videat tenere q̄ amotollat. sed ei^o moti um soluit idē Bal. z hec opinio Bal. videt̄ verior cū vt ip̄e Bar. dicit in. d. l. filio p̄terito circa p̄ncipiū) hoc ius dicēdi nullū nō est iudiciū separātū a petitiōe hereditatis. Cū ergo petitiōi hereditatis nō prescribit̄ nisi p̄scriptiōe xxx. annoz. l. hereditatis. C. de petiti. here. ergo nec huic iuri minor tēpore p̄scribitur: cū vero q̄s rūp̄it testamētū per querelā hoc solū licet vsqz ad q̄nqz ānos post aditām hereditatē. l. si q̄s filii in fine. C. de inoffi. testamento. z. l. adolescēte. C. in quib^o causis in

inte. ref. non est necel. Quādo vero rūp̄itur p̄ cōtra tabulas. tūc solū annū videt̄ habere ad illā bonozum possessionem petendā. bonozū possessio em̄ liberis vsqz ad annū competit: alijs s̄o vsqz ad centū dies. s. cū igitur insti. de bonozum pos. Berardus mulert.

Itē notandū est q̄ si alicui pre dicatorum libero:ū qui necessario instituendi vel exheredādi sūt. vt dictū est solūmodo aliquid in testamētō legatū sit: nō tenet testamētū. qz is videt̄ preteritus qui non est institutus vel exheredatus. preterire em̄ est aliq̄e omittē re eo nō instituto vel exheredato. vt isti. de heredi. que ab inte. des. se. s. eadē. nō tamē q̄ cuiuslibet pre dicatorum legari vel prelegari nō possit/ immo potest: dum tamē in al: quo institutus inueniatur.

Additio. Debet em̄ hodie de iure auctēricoz legitimā suā/ vel saltē aliquid habere titulo institutiōis/ als non valet testamētū. s. aliud quoqz cum ibi notat̄ p̄ glo. primā et docto. in auc. vt cum de appel. cognos. col. viij. Et est duplex ratio s̄m Bar. in auc. nouissima. C. de inoffi. testa. et s̄m eundem in auc. de triēte z se. in prim. col. ij. Prima quia titulus institutiōis est honozabilior. hāc ratio nem ponit glo. i verbo ascripta in l. filius. s. si legata. ff. de le. p̄stā. Secūda est propter ius accrescēdi quod habet fili^o institut^o alijs hereditibus institutis non aduentibus. l. i. s. si ex fūdo. ff. de here. insti. qd̄ non h̄ret si h̄ret alio titulo. An autē hoc etiā habeat locuz in ascēdētibz qz videlicet debeāt habere legitimā titulo institutiōis idēz Bar. vbi. s. tenet q̄ sic: z dicā lat^o. J. in rubi. de insti. parētum seu ascēdētū. Berar. mu.

Sed qd̄ si nec iure institutiōis nec iure legari dicatur: sed s̄m

Prele
rire qd̄
sit.

Legit
mā q̄re
h̄re de
beat ho
die fili^o
iure in
stitutio
nis.

Prima pars florum.

placet dicit testator filio meo titio relinquo centum nūquid valebit testamētū super hoc ita distingui. quia si testator dixit filio meo titio bona mea siue dimidiā vel tertiam partem bonorū meorum relinquo testamentum tenet: quia iure institutionis intelligitur esse relictum et filii dō esse prateritū. sed si dixit filio meo titio centum vel domū talē relinquo: tunc iure legati videtur habere/et ideo non valet testamētū per ea que. s. dicta sūt vt. C. de here. in. l. i. quotiens et de se. nup. l. hac edictali in prin. et insti. de nu. te. §. id priuilegiū ver si. ceterum.

Relinq
an et qñ
opetur
institu-
tionem.

Additio. De hoc verbo relinq an et quando operetur institutionē dic late fm Bal. in. l. his verbis in prin. ff. de here. insti. quia aut apponitur i codicillis/et tūc nō operatur institutionem directā. vt. l. ij. C. d. codicillis. z. ff. eo. l. ij. §. si. sed fideicommissariā opatur. vt. ff. de le. ij. cum quis de cecidēs. §. scia z ad trebel. sceuola. Aut opponit in testamento: z tūc si nullus erat alius heres institutus opatur institutionem. vt. d. l. his verbis iuncta glo. z notatur in auc. de here. z fal. §. si vero nulla. per glo. in verbo relictis col. i. pro quo facit. l. i. §. pe. ff. d. tabu. exhi. Si vero alius erat heres institutus. tūc aut verbum relinquo ascribitur i persona eius qui de necessitate debet institui: z tunc institutionē opatur ar. eius qd notatur i. l. si quis priorē ff. ad trebellia. z in auc. de eccle. tu. §. si quis autē. col. ij. iuncto. §. ceterū i auc. vt cū de ap. cog. col. viij. Aut ascribitur i psona extra nei. z tūc si adijctū vniuersitati vel parti eius opatur fidei commissio. Si autē adijctū rei singulari opatur legatū. vt. ff. ad trebel. l. cogi. §. z gñaliter. ita dicit Bal. sed Bar. in. d. l. cogi. dicit qd verbū relinq nūquid

operatur institutionē si adijctū certe rei vel quātitati: etiā si reliquitur filio qd vult etiā dñs Kolādi nus. s. sed Panoz. i. c. raynutus in. ij. col. §. si. Nota ibi reliquit cetera bona. tenet cōtra Bartho. dicit cēs qd verbū relinquo relatum ad personā que debet necessario institui operatur institutionem licet adijctū certe rei: sicut etiā Bal. vbi. s. inuit vt patet ex pdictis probat ipse Panoz. per illum tex. in prin. vbi patet reliquit alteroche alteri ex filiabus suis domum zc. Nec dicit iure institutionis: et nichilominus valuit testamentum quod nō valuisset si nō fuisset filia instituta saltē in aliqua re. vt i. d. auc. vt cū de ap. cog. §. Aliud qd iūcto §. ceterū. et dicit idē panoz. hoc maxime admittendū propter equitatez. qz iuris ipeitū nesciūt dicere relinquo iure institutionis qd nota z tene mēti Berard^o mu.

Tē nota qd non interest in quo vel in quāto aliqis instituat. vtrū i vniuerso aut i parte/vel i re/vel quātitate certa. veruz est tamē qd si institutus sit in ea que est sua legitima portio vel vltra stabit cōtentus. si vero in minor sua legitima portione nichilomin^o tenet testamētū: s. z ager ad supplementū illi^o falcidie. vt. C. de ioffi. test. l. oino post principū. z insti. eo. §. sed hec ita z pbatur etiā de iure autē. vt in §. ceterū. i. sepe alle. auc. vt cū d. appel. cog. col. viij. qd etiā vocatur debitū bonorū subsidiū si ue portio debita iure nature que quidē est hodie. si sūt q̄tuor filij legitimi triēs hereditatē id ē tertia pars q̄ cōtinet q̄tuor vncias. Si hō sint quos vel vltra debet eis semis. i. dimidia hereditas q̄ continet sex vncias. et iste triēs vel semis debet inter eos equiter diuidi vt pbatur in autē. de triēte z se. post principium col. ij.

Legitt^o
ma si lio
rū q̄ sit.

Prima pars horum

vt in de. exiui de hbo. sig. Posset dici q hoc casu filio pmitteretur petere legitimā etiam patre adhuc uiuo quia dicit Bartho. in. d. auc. si qua mulier. q tūc heredes et legatarij quos ipse ingrediens ante ingressum instituit habebunt incōmēti facta p fessione oīa bona qd nota. An aut legitima possit cōsuetudine vel statuto minui vel i totū tolli vide late p. d. p. d. noz. in. c. raynuti. de testa. in. iij. ecl. vers. itē nota q consuetudo pōt diminuire et. vbi finaliter cōcludit q vbi fili nō haberet als vnde viueret nō posset i totū tolli p rationē quā assignat. S3 vbi filius h̄ct vñ viueret posset i totū tolli. Dic latr. vt ibi. vide etiā dñū in regla indultuz de reg. iij. libro. vi. et multos alios citatos in additione ad. d. p. d. noz. vbi. s. et oīno etiam Bar. in. auc. de here. et falc. i. pñ. col. i. Circa hāc materiā possent multa alia qri. Pri mo que pputent in hāc legitimā. de hac q̄sione remisi. s. ad Bar. in. l. in quartaz. ff. ad. l. falc. vide etiā Bal. et alios scri. i. l. scim. p. p. p. nci. C. d. inof. testa. Itē pōt dubitari et queri vtrū stāte statuto q pater teneat ex delicto filij vsqz ad legitimā si cā soluat teneatur de iure cā filio i testamēto relinquere. Bar. in. l. si cū dotem. s. si post solutū. ff. solu. mat. tenet q hoc casu nō teneat pater amplius relinquere legitimā. ar. auc. qd lo cuz. ibi siue mulieri possit iputari et. C. d. colla. Itē an pater possit cōputare in legitimā qd soluit p redēptiōe filij. vide cūde Bar. in. l. stichus. ff. de pecu. leg. Item an patr debeat nec. s. ar. o soluere p filio cōdēnato. vide cūde in. l. i. s. si ipuberi. ff. de col. bono. et spe. in. ti. de senten. grecu. s. sequit. vers. qd si filius familias vbi tenet q nō Itē an qd pat expēdit p filio i

studio pputet in legitimā. de hac q̄sione vide per cūde Bar. in. d. l. i. s. nec castrēse. ff. de colla. bono. An autem filius qui nō potest succedere cōnumeret in numero aliorū quantū ad cōputationē legitime ptractat plene Bar. in. l. i. s. si pater in potestate. ff. de contun. cū emā. libe. et Bal. i auc. no. ussima. C. de inoffi. test. et Ange. arc. in. l. co. s. fi. Itē quero aliquid est relictū filio min⁹ tñ legitima. ita vt ad suppletionē agere possit p quos debet suppleri ista legitima: an per heredes vel an per legatarios possidētes res hereditarias p rata. Bar. in. d. l. in quartā ppe. fi. vult q a quolibet legatario p rata cū sit onus reale vt patet in. d. l. scimus. s. repletio nem. C. de inoffi. testamētovbi dicitur hoc obere fieri ex substātia defuncti. probat p̄terea per. l. si libertus sub cōditione. s. libert⁹. ff. de bonis liber. Finalit qro an sicut ius agendi ad querelā finit quinquēmo. vt. l. si quis filius. C. de inoffi. testa. Ita etiam ius petendi legitimā vel supplementuz legitime Bar. in. d. l. si quis filius tenet simpliciter q finit quinquēmo quod Bal. ibi mult. rationib⁹ re probat Ange. vero de v baldi de perusio in auc. de triē. et se. col. iij. in fine principij distinguit. qz aut istud ius petendi legitimā cōpetit intētata primo qrela/qd est qñ filius est cū cause insertione ex heredatuz/q causa nō probat p heredes. vt dixi. s. in rubri. de filiis legit. et na. posthumis in fine. et etiā s. ista rub. et hoc casu illud ius petendi legitimā vel supplementū legitime finitur quinquēmo. Nā cuz p̄scriptū est querele/p̄scriptum erit etiā iuri petēdi legitimā que nō pōt peti nisi pmo intētata que rela. vt. l. que admodū. ff. d. inoffi. testamēto. Aut nō est opus pmo

Legitima an possit p̄suetudine tolli vel mi

Legitima p qd debeat filijs suppleri

Legitima aut ei⁹ i supplementū petendi ius: q̄to tē: ore finatur.

Conc
una le
guma q
d. ca.
qu
to a
ch
et
fed
bus
nā
aut
hoc
co. l.
iust
filioa to
turati d
chil cogi
tur pat
care vel
telamē
ram
uycet

querela: z tunc qz hoc ius petē di legitimā stat per se nō p̄scrib̄ q̄n quēmo. Et si ei ius p̄onale qd ap paret qz supplementū legitime pe titur cōditiōe ex. l. oimodo. C. de inoffi. test. z ibi nota. ergo durat. xxx. annis. l. ij. C. de cōsu. pe. et. l. sicut. C. d̄ p̄scrip. xxx. an. De. mu.

De naturalib' tantū liberis. Rubrica. xvij.

Distū vidim' de personis linee de scēdētis q̄ necessa rio istituēde vel ex herēdā de sunt licet

naturales et etiā spurū nō sint de illaz nūero attamē de illis gra me lions p̄nuatiōis p̄dicaz disti ncionū nō est futile ī hoc loco tra ctare. igit licet p̄cubinatū a lege humana p̄missus dicat̄ co q̄ sine metu criminis z c̄p̄ penā legis ē.

¶ Additio. Ut. l. in p̄cubinatū in fi. ff. de cōcubi. et hoc intellige de pena legali: de iure tñ canonico z diuino etiā p̄hibet' est cōcubina tus. vt. f. p̄ria rub. dicā. De. mu.

¶ Et licet illa michi dicat̄ legiti ma cōcubina in q̄ adulterij stupri vel incest' crimē non cōmittit. et quā vnicā et in domo z indubita to affectu p̄unctā habeo: z q̄ mi chi posset vxor esse. Attamē filij et tali coitu nati legitimi nō sūt: sed tñmō naturales. vt. in autē. q̄ bus mo. na. efficiant̄ sui. §. palam nāqz est. z. §. si qd autē. col. vi. z in autē. vt liceat matri et auic. §. ad hoc. col. viij. z. C. de p̄cu. l. i. z. ff. eo. l. i. §. si que. z. l. penult. De hu iusmodi q̄ liberis q̄nt in testamen

Filio na turali ni dū q̄ nullo iure cogit̄ filiū suū na chil cogi turalē qd instituere vel herēda tur pat re: vel aliqd ei iter viuos dare: vl dare vel in vltia volūtate relinq̄re: siue q̄ ram' de iure ciuili: siue p̄prio: si neyeteri: siue nouo. qz extraneoqz

Concu bina le gitima q̄ d. ca. f.

loco sunt. vt. in sti. de patria po. in pn. z de nup. §. vlt. z. C. de na. li. l. vlt. Tex si ego testm' p̄dē q̄ habeo legitimos z naturales liberos. et ex alia pre habeo naturalē ex cō cubina natos: lz michi si volo reli quere naturali meo vñā vnciā sez duodecimā p̄ez hereditatis mee et non vltra. qd autē vltra relictū esset legitimis applicat̄.

¶ Additio. Qd verū intellige. nē si pat̄ alicui legitimos relinq̄ret min' vnciā qz tūc nō pōt natura li relinq̄re vñā vnciā p̄ co: qz pat̄ naturalis filio naturali etiāz legi timato nō pōt relinq̄re plus q̄z re linquat vñ filioz. vt. in §. z qm vs ric in. d. auc. qui. mo. effi. sui. ergo multo min' naturali non legitima to pōt relinq̄re plus q̄z relinquat vñ filioz legitimoz. ita dicit An ge. de pu. in §. fina. i. d. auc. §. m.

¶ Si vero nō habeam legitimos descēdētes: sed habeo ascēdētes seu parētes legitimos ipsi ascen dētib' legitia portōe relicta. sez tertia pre bonoz meoz: reliq̄a du as pres ī naturales meos diuide re possum vel ecōuerso. sez tertiā partē eis z duas ascēdentib'. Si autē nec ascēdētes nec descēden tes legitimos habeā: tūc michi li cet naturales meos insol. dū here des instituere. z p̄ban' oia supra dicta ī autē. q̄b' modis na. effi. sui §. neqz igit̄ semp. vsqz ad §. si qd aut̄ defūct'. col. vi. Sic ecōtra fil ius naturalis testm' faciēs pōt si vult eisdē modis z toties z tantū derelinquere p̄ri suo naturali vt par pietas seruetur in eis.

¶ Additio. Facit. l. nā est. i. pn. ff. de inoffi. test. z. l. si qd a liber. in fm. ff. de libe. ag. z auc. lz p̄ri. i. fi. C. d̄ natu. libe. z. §. d̄ nepotib'. d. auc. q̄b' modis na. effi. sui. §. m.

¶ P̄dict crea hec eadē omnia que dicta sunt de patribus z filiis na turalibus intelligas et verā esse

Filio naturalis qd relin quere possit.